

DELL PRODUCTS (LENGYELORSZÁG) SP. Z O.O.¹
RÉSZÉRE NYÚJTANDÓ ÁLLAMI TÁMOGATÁSRÓL
SZÓLÓ C 46/08 (KORÁBBI N 775/07) SZ.
EURÓPAI BIZOTTSÁGI HATÁROZAT²

HARGITA ESZTER – ZSARNÓCI CSABA³

A Dell⁴ lengyelországi beruházásának támogatásáról szóló határozat azért érdemel figyelmet, mert az Európai Bizottság (továbbiakban: Bizottság) ebben az esetben alkalmazta először a *nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól* szóló, 2009 közepén elfogadott közleményt⁵ (továbbiakban: részletes vizsgálati közlemény). Ez a határozat precedensként szolgálhat a hasonló esetek elbírálásához, mint például Magyarország esetében az Audi győri beruházásához⁶ nyújtandó támogatás.

A Dell lengyelországi beruházásának elbírálására egyaránt vonatkoznak az általános eljárási szabályok (előzetes vizsgálat és hivatalos vizsgálati eljárás) és a részletes vizsgálati közlemény rendelkezései⁷

¹ Továbbiakban Dell Lengyelország.

² A Bizottság határozata (2009. szeptember 23.) a Lengyelország által a Dell Products (Lengyelország) Sp. z o.o. részére nyújtani tervezett C 46/08 (korábbi N 775/07) sz. állami támogatásról, HL [2010] L 29, 2010. 02.02., 8 – 33. o.

³ Hargita Eszter a Pénzügyminisztérium szervezeti keretén belül működő Támogatásokat Vizsgáló Iroda, Zsarnóci Csaba Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képviselőtének munkatársa. Jelen összefoglaló a szerzők saját véleményét tartalmazza, és nem tekinthető a Támogatásokat Vizsgáló Iroda vagy az Állandó Képviselő hivatalos véleményének.

⁴ Hivatalos nevén Dell Inc (USA).

⁵ HL C 223., 2009. 09. 16.

⁶ C-31/2009 – Audi Motor Hungaria Kft-nek nyújtott támogatás (még nem publikált).

⁷ Részletesebben lásd Hargita Eszter: Nagyberuházási projektekhez nyújtott regio-

(részletes vizsgálat). A könnyebb érthetőség érdekében az eset bemutatása előtt röviden emlékeztetünk az általános szabályokra.

I. Általános eljárási szabályok

A beruházási támogatásokra vonatkozó szabályokat tartalmazó *nemzeti regionális támogatásokról* szóló közösségi iránymutatás⁸ (továbbiakban: regionális iránymutatás) meghatároz egy felső határértéket (100 millió euró elszámolható költségű beruházáshoz nyújtható maximális támogatás), amely feletti összegre vonatkozó támogatásnyújtási szándékot (még akkor is, ha a támogatást a Bizottság által jóváhagyott támogatási programból nyújtanák) a tagállamoknak előzetes engedélyezésre be kell jelenteni a Bizottságnak. A bejelentést követően a Bizottság *előzetes vizsgálatot* folytat, melynek eredményeként vagy jóváhagyja a támogatást vagy *hivatalos vizsgálati eljárást* indít, amennyiben a támogatás uniós szabályokkal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban kételyei merülnek fel vagy a vonatkozó uniós szabály erről rendelkezik. A hivatalos vizsgálati eljárás lehetőséget ad arra, hogy az érdekelt felek (ún. harmadik felek) megküldjék észrevételeiket a Bizottságnak. Észrevételeket általában az érintett tagállam(ok), a kedvezményezett és annak versenytársai tesznek. A harmadik felektől a Bizottsághoz érkezett észrevételeket az érintett tagállam is megkapja, és arra írásban reagálhat.

A regionális iránymutatás értelmében a bizottsági jóváhagyást igénylő nagyberuházások esetében, a tervezett támogatás pontos hatásainak felmérése céljából a Bizottságnak vizsgálnia kell, hogy a beruházás eredményeként a kedvezményezett piaci részesedése és kapacitása hogyan változik. Ez mind az előzetes vizsgálatnak, mind a hivatalos vizsgálatnak kulcseleme. Az EK-Szerződés 88. cikke [2009. december 1-je óta az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ.) 108. cikke] (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást kell kezdeményezni, amennyiben az előzetes vizsgálat során kiderül, hogy

- a) a támogatás kedvezményezettjének részesedése az érintett termék érintett piacán (vagy érintett termékek érintett piacain) a

nális támogatások. In *Állami támogatások joga*, 2009/1. szám, 55.

⁸ Iránymutatás a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról (2006/C 54/08), HL C 54, 2006. 03. 04.

beruházást megelőzően vagy a beruházás eredményeként meghaladja a 25%-ot; vagy

- b) a beruházás által létrehozott termelési kapacitás az érintett termék piacának több mint 5%-át teszi ki, kivéve, ha az adott piac átlagos növekedése meghaladta az Európai Gazdasági Térség (továbbiakban: EGT) GDP-jének átlagos növekedését.

Amennyiben a hivatalos vizsgálati eljárás végén bebizonyosodik, hogy a fenti értékek nem kerülnek meghaladásra, és a beruházás, illetve a támogatás a regionális iránymutatás egyéb feltételeit is teljesíti, a Bizottság engedélyezi a támogatást. Ellenkező esetben viszont a Bizottság tovább vizsgálja (*részletes vizsgálati eljárás*) a támogatás ösztönző hatását, illetve a beruházás pozitív és negatív hatásait, annak megállapítása érdekében, hogy a támogatás előnyei meghaladják-e a versenytorzításból és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatásból származó negatívumokat.

A részletes vizsgálati közlemény ismerteti azokat a szempontokat, amelyeket a Bizottság a részletes vizsgálati eljárásban értékel. Ennek konkrét alkalmazását a következőkben szemléltetjük.

II. Az eljárás

1. A Dell lengyelországi beruházásnak paraméterei

A Dell vállalat új üzem létrehozását tervezi Lengyelországban a Łódź tartományban lévő különleges gazdasági övezetben. A beruházás 2007-ben indult, és várhatóan 2012-ben fejeződik be. Az üzem személyi számítógépeket (asztali számítógép és notebook) és szervereket gyárt majd. A beruházás összege folyó áron megközelítőleg 190 millió euró. Az új üzemben legalább 1200 új munkahely jön létre, és a Dell Lengyelország beszállítói részéről további közvetett beruházásokra lehet számítani a régióban, mintegy 53 millió euró értékben.

Lengyelország a beruházáshoz folyó áron 54,5 millió euró támogatást ígért, a támogatási intenzitás 27,81% (jelenértéken)⁹.

Az 54,5 millió eurós támogatás összetétele a következő:

- vissza nem térítendő beruházási támogatás (az összes támogatás ~44%-a),

⁹ Diszkont kamatláb 5,94%.

- vissza nem térítendő munkahely-teremtési támogatás (~25%),
- a lódzi különleges gazdasági övezetben fizetendő díjból 55%-os kedvezmény a 2007-2017. évekre (~3%),
- a villamosenergia-vezeték áthelyezésének költsége a Dell Lengyelország tulajdonába lévő földterületen (~2%),
- társasági adó alóli mentesség a 2008–2018 közötti időszakban (~22%),
- ingatlanadó alóli mentesség a 2008–2018 közötti időszakban (~4%).

2. Előzetes vizsgálati eljárás

A lengyel állam a Dell lengyelországi beruházásához több támogatást kívánt adni, mint amennyit egy 100 millió euró elszámolható költségű beruházáshoz adhatna, ezért 2007-ben jóváhagyásra bejelentette a támogatásnyújtási szándékot a Bizottságnak.

Az előzetes vizsgálat során a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Dell Lengyelország beruházása megfelel a regionális iránymutatás általános feltételeinek, azaz:

- a Dell nem minősül nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak,
- a tervezett beruházás új létesítmény felállításával kapcsolatos induló beruházás,
- a kedvezményezett a beruházás megkezdése előtt benyújtotta a támogatás iránti kérelmét, és a lengyel hatóságok írásban megerősítették, hogy ha azt a Bizottság is jóváhagyja, a Dell Lengyelország megkapja a támogatást,
- a kedvezményezett az elszámolható költségek legalább 25%-át saját forrásból finanszírozza,
- a kedvezményezett vállalta a beruházás által létrehozott üzem és a munkahelyek öt évig való fenntartását,
- a tervezett támogatás nem haladja meg a regionális támogatási térkép szerint adható maximális támogatást.

A Bizottságnak meg kellett határoznia az érintett termékpiacot és a földrajzi piacot ahhoz, hogy a piaci részesedést és a kapacitásnövekedést vizsgálni tudja. Ennek keretében három kérdéskör tekintetében merültek fel kétségei:

A személyi számítógépek piacát tovább kell-e bontani asztali számítógépek és a notebookok piacára?

A kapacitásnövekedés számítása mi alapján történjen? (Az új beruházás kapacitásnövekedése vagy a cégcsoport európai kapacitásnövekedése.)

Milyen szempontok alapján történjen a szerverpiac szegmentálása?

Az érintett termékpiac tekintetében a Bizottság számára egyértelmű volt, hogy a személyi számítógépek, illetve a szerverek külön termékpiacokat képeznek. Azt a kérdést azonban nem tudta eldönteni az előzetes vizsgálat során, hogy a személyi számítógépek piacát tovább kell-e bontani asztali számítógépek és a notebookok piacára. Ennek eldöntése azért volt fontos, mert az asztali számítógépek piacának növekedése – darabszámot és értéket tekintve – alatta marad az EGT GDP-je átlagos növekedésének. Sőt értéket, azaz gyártói bevételt tekintve az asztali számítógépek piaca negatív növekedést mutat, tehát hanyatló piacnak minősül. Így, ha az asztali számítógépek és a notebookok nem minősülnek egységes termékpiacot alkotó termékeknek, és az utóbbi kapacitásnövekedése meghaladja az 5%-ot, a támogatás engedélyezésére csak a hivatalos vizsgálati eljárás indítása után, részletes vizsgálat alapján kerülhet sor.

A kapacitásnövekedés számításával kapcsolatban Lengyelország azt az álláspontot képviselte, hogy a Dell Lengyelország által létrehozott kapacitást nem a kedvezményezett szintjén, hanem a Dell-csoport EGT-n belüli teljes kapacitására gyakorolt hatása alapján kell vizsgálni. Ennek háttérében azt állt, hogy 2008-ban döntés született a Dell-csoporton belül a limericki (Írország) gyár bezárásáról. Az írországi termelési kapacitás várható csökkenésének és a lengyelországi termelési kapacitás növekedésének mérlegét figyelembe véve, az asztali számítógépekre vonatkozó teljes kapacitásnövekedés nem érne el az asztali számítógépek piacán a kritikus 5%-os határértéket.

A szerverek piacának meghatározásához a Bizottság korábbi, vállalkozások egyesülésére (merger) vonatkozó határozatait használta precedensül, mikor az ártartomány alapján meghatározott piaci szegmentáció alkalmazására tett javaslatot. Ugyanakkor a Bizottság korábbi, vállalkozások egyesülésére vonatkozó határozataiban elismerte, hogy másfajta szegmentáció is lehetséges, aszerint, hogy a szerverekben milyen architektúrájú utasításkészletű processzor van (x86 vagy nem x86). Az x86-os szerverek világpiaci szegmensében a Dell piaci részesedés a beruházás előtt és után is meghaladja az érintett piacon értékesített termékek 25%-át.

A fentiek alapján a Bizottság nem tudta egyértelműen kizárni, hogy a piaci részesedésre és a kapacitásnövekedésre vonatkozó határértékek betartásra kerülnek, ezért 2007. december 27-én hivatalos vizsgálati eljárást¹⁰ indított.

3. Hivatalos vizsgálati eljárás

Eljárásindító határozatában a Bizottság az érintett termékpiacok, a földrajzi piacok, és a kapacitásnövekedés kiszámításával kapcsolatos kérdések mellett kérte az érintett feleket, hogy a részletes vizsgálat lefolytatásához is szolgáltatassanak információkat, különös tekintettel a támogatás céljáról, a támogatás eszközének megfelelőségéről, ösztönző hatásáról, a támogatás arányosságáról, a piaci befektetők kiszorításáról és a kereskedelmet érintő hatásáról.

Az eljárás során a Bizottságnak az Európai Parlament egyik ír képviselője (Kathy Sinnott), a Hewlett-Packard (HP) cég, és egy magát felfedni nem kívánó versenytárs küldött észrevételeket.

Az ír képviselő az azt kifogásolta, hogy a Dell az írországi gyártását telepíti át Lengyelországba, és a lengyel állam ehhez támogatást adhat.

A HP és a magát felfedni nem kívánó másik versenytárs – többek között – az asztali számítógépek és notebook-ok, illetve a szerverek érintett piacának vonatkozásában tettek észrevételeket. Míg a HP amellet érvelt, hogy az asztali számítógépek és notebookok egységes termékpiacot alkotnak, a másik versenytárs ennek ellenkezőjét bizonygatta. A szerverek termékpiacának felosztása tekintetében a HP nem foglalt határozottan állást, de úgy ítélte meg, hogy az ártartomány alapján történő felosztás nem állja meg a helyét, és javasolta, hogy azt a Bizottság vizsgálja felül. A névtelen versenytárs egyértelműen az utasításkészlet architektúrája (x86-os és nem x86-os gépek) szerinti felosztás mellett érvelt. A szerverek földrajzi piaca tekintetében a HP úgy ítélte meg, hogy az legalább EGT-szintű, de kiterjedhet az egész Európát, Közép-Keletet és Afrikát magába foglaló térségre (továbbiakban: EMEA).

Lengyelország a fenti észrevételek kapcsán a Bizottságnak megküldött állásfoglalásában továbbra is fenntartotta korábbi véleményét. Nem értett tehát egyet a személyi számítógépek piacának további alpiacokra (asztali számítógép és notebook) való bontásával. Úgy vélte, hogy mivel

¹⁰ HL C 25., 2009.01.31.

az írországi gyár bezárása nem a lengyelországi gyár létesítése miatt következett be (a döntés az előbbiről 2008-ban, utóbbiról 2006-ban született), a kapacitásadatoknál nem csak a lengyel gyár kapacitásnövekedését, hanem az írországi kapacitáscsökkenést is figyelembe kell venni. A kapacitásnövekedési rátánál csak a mennyiségi adatok figyelembevétele mellett érvelt. A szerverpiac esetében az ártartomány alapján történő felosztást tartotta helyesnek és a szerverek földrajzi piacának az EGT-t, vagy maximum EMEA-t tekintette.

Amennyiben a Bizottság elfogadta volna a lengyel állam álláspontját, minden további vizsgálódás nélkül jóvá kellett volna hagynia a támogatást, mivel a lengyel megközelítés alapján a regionális iránymutatásban szereplő, a piaci részesedésre és a kapacitásnövekedésre vonatkozó határértékek nem kerültek meghaladásra.

A Bizottság azonban más véleményen volt.

Az asztali számítógépek és notebookok tekintetében a Bizottság úgy döntött, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás során beérkezett információk alapján nem lehet az érintett termékpiaço(ka)t egyértelműen meghatározni. A Dell lengyelországi beruházása támogatására vonatkozó határozat alkalmazásában az asztali számítógépeket és a notebookokat külön termékpiachoz tartozónak tekintette annak érdekében, hogy külön lehessen elemezni az esetlegesen csak az asztali számítógépek piacát érintő hatásokat.

A létrehozott kapacitás tekintetében a Bizottság úgy vélte, hogy egy kedvezményezett másik tagállamban lévő kapacitásának csökkenését nem lehet figyelembe venni, mivel a regionális iránymutatás „a projekt által létrehozott termelési kapacitás” fogalmat használja, amely kizárja, hogy – a projekt által létrehozott kapacitással együtt – az EGT területén a kedvezményezett vállalatcsoporthoz tartozó többi létesítmény vagy vállalat termelési kapacitását is figyelembe vegyék. Nem fogadta el a Bizottság azt sem, hogy a kapacitásadatok meghatározása csak mennyiségi adatok alapján történjen, azaz az érték szerinti meghatározást is szükségesnek tartotta. Érdeemes megjegyezni, hogy az autóipari beruházások támogatásra vonatkozó határozatoknál¹¹ a Bizottság eltekintett az érték szerinti adatok vizsgálatától.

¹¹ Lásd pl. N-767/2007 – Ford Craiova HL 238, 2008. 09.17. és N-671/2008 – Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság részére nyújtott támogatás HL C 28, 2010. 02.04.

A szerverek érintett termékpiacának felosztásával kapcsolatosan a beérkezett észrevételek alapján a Bizottság elállt korábbi álláspontjától, és úgy határozott, hogy mégsem lehet egyértelműen az ártartomány alapján történő felosztást követni. A szerverek érintett földrajzi piacát pedig az EMEA térségnél tágabban határozta meg.

A fentiek alapján a regionális iránymutatásban a piaci részesedésre és a kapacitásnövekedésre vonatkozó határértékek több esetben¹² is meghaladásra kerültek, ezért szükséges volt lefolytatni a részletes vizsgálatot.

4. Részletes vizsgálat

A részletes vizsgálathoz a lengyel hatóságok egy gazdasági elemzést nyújtottak be, amelyet a LECG Consulting cég tanácsadói által – a Dell Lengyelország nevében – készített tanulmány alapján állítottak össze. A tanulmány részletesen elemzi a támogatás pozitív hatását a hivatalos vizsgálati eljárást indító határozatban meghatározott követelmények alapján. Az elemzésből a következőket emeljük ki.

A támogatás pozitív hatásai

A támogatás célja: Łódź tartományban a munkanélküliség több mint 17%-os, és a tartomány fejlettsége elmarad az országos átlagtól¹³. A beruházás közvetlen és közvetett hatásai elősegítik a munkahelyteremtést, és ez előmozdítja a regionális fejlődést. Ezt tovább erősíti a beruházási projekt hatására várhatóan meginduló klaszteresedés, amelynek keretében az ugyanazon vagy kapcsolódó ágazatokban tevékenykedő vállalkozások települnek le a közelben, hogy részesüljenek a külső méretgazdaságosságból származó előnyökből. Lényeges a Dell Lengyelország beruházásának hozzájárulása a munkahelyteremtéshez, amelynek hatására várhatóan több mint 2 500 új munkahely jön létre 2010 januárjáig, amely további mintegy 1 300 közvetett munkahellyel egészül ki a régióban található beszállítók, alvállalkozók és szolgáltatók szintjén.

¹² Például a szerverek esetében x86-os szegmens részesedése több mint 25% a világpiacon vagy asztali számítógépek kapacitása több mint 5% egy olyan piacon, ahol a növekedés alacsonyabb, mint az EGT GDP-jének átlagos növekedése.

¹³ Részletesen lásd később.

A beruházás emellett hatást gyakorol az *oktatás* területére, hozzájárul a helyi innovációhoz, a tudásalapú gazdaság és információs társadalom kialakulásához. A Dell két helyi felsőoktatási intézménnyel működik együtt,¹⁴ és más, Łódź tartományban működő hasonló intézményekkel is együttműködésre kíván lépni.

A Dell lengyelországi gyára az egyik legfejlettebb lesz a világon, ezért a beruházás nagy valószínűséggel együtt jár majd a tudás helyi gazdaságba történő továbbgyűrűzésével (*tudástranszfer*). Az általa a tartományban meghonosított irányítási és gyártási eljárásokban gyökerező tudástranszfer eredményeképpen korszerűbb operatív, pénzügyi, műszaki, logisztikai és ügyfélkezelési ismeretek terjednek el a régióban.

A helyi gazdaság kibocsátása és a beáramló tőke növekedésével a Dell megjelenése elősegíti az életszínvonal növekedését Łódź tartományban és Lengyelország más területein is (*multiplikátor hatás*). Az USA-ban eszközölt, hasonló beruházás hatásait elemző tanulmány szerint, minden egyes Dell által létrehozott munkahely után átlagban két másik munkahely jött létre helyi szinten, és további 2,5 munkahely teremődött az USA más régiójában. Ez alapján a Dell által becsült 17,3 millió eurós éves munkabérlétszám várhatóan további 13 millió eurós munkabérlétszámot teremt új munkahelyek létrehozásával Łódź tartományban és évi 9,5 millió eurót Lengyelország egészében.

A támogatási eszköz megfeleltetése: Lengyelország egészének gazdasági fejlődését segítették és segítik általános intézkedésekkel, de Lengyelországon belül továbbra is jelentős fejlettségbeli különbségek vannak. Łódź tartományban az egy főre jutó GDP elmarad az országos átlagtól. A munkanélküliség az országos átlagnál magasabb, és a hosszú távú munkanélküliség mutatói is magasabbak, mint Lengyelországban általában. Ezenkívül a Łódź tartomány és Lengyelország között az átlagos munkabérek tekintetében fennálló szakadék a 2004 és 2007 közötti időszakban tovább szélesedett. A Lengyelországba irányuló beruházások ösztönzését célzó országos szinten végrehajtott általános intézkedések csak mérsékelt hatást gyakoroltak a külföldi működőtőke-beruházásokra. A tanulmányban közölt adatok szerint, az Unióhoz 2004-ben csatlakozott tagállamok közül Lengyelországban a legalacsonyabb a GDP százalékában kifejezett külföldi működőtőke-

¹⁴ Ösztöndíjak, tanulmányok készítésére szóló megbízások vagy gyakornoki munkalehetőség formájában.

beruházások mértéke. Łódź tartomány viszonylagos alulfejlettsége arra utal, hogy a tartományban több célzott beavatkozásra van szükség. A nagyberuházásoknak a fent bemutatott tovaggyűrűző hatásai nagyon pozitívan hatnak az egész tartomány fejlődésére.

Ösztönző hatás: A projektet a Dell mindenképpen megvalósította volna, mert a piaci igények kielégítésére szüksége volt a plusz kapacitásra. Ezért azt kell megvizsgálni, hogy a támogatás szükséges volt-e ahhoz, hogy a beruházás a kiválasztott régióban valósuljon meg, és nem egy alternatív régióban. A Dell egy 2006 tavaszán készített elemzésének segítségével bizonyította, hogy a beruházásról való döntés előtt több lehetséges helyszínt megvizsgáltak. Végül két helyszín maradt „versenyben”: a lengyel Łódź és a szlovákiai Nyitra. E két helyszín előnyeit vetették össze. A 2006-os dokumentum a két helyszínre való betelepülés jelenértéken számított nettó költségei közötti különbségekre vonatkozó kvantitatív összehasonlító elemzést is tartalmazott. E dokumentum alapján a LECG tanácsadó cég elemzést készített a két helyszínre való betelepülés nettó költségterheiről. Ezen elemzés kimutatta, hogy támogatás nélkül a Dellnek előnyösebb lett volna Szlovákiában megvalósítani a beruházást (a lengyel helyszín költséghátránya jelenértéken 40 millió euró volt). A Dell továbbá olyan dokumentumokat mutatott be, melyek egyértelművé tették, hogy a Dell csak a lengyel hatóságok által aláírt támogatási szándéknyilatkozat birtokában döntött a lengyel helyszín mellett.

Támogatás arányossága: A részletes vizsgálati közlemény értelmében, amennyiben egy beruházás mindenképpen megvalósult volna, a támogatás akkor minősül arányosnak, ha az egyenlő a kedvezményezettnek a támogatott régióban történő beruházásához kapcsolódó nettó költségei és az egyéb régiókban történő beruházás nettó költségei közötti különbséggel. Ez a Dell lengyelországi beruházása esetében teljesül, mivel Łódź költséghátránya 40 millió euró volt, a támogatás összege pedig jelenértéken 39,4 millió euró.

A Bizottság a fenti lengyel érvelést minden ponton elfogadta.

A támogatás negatív hatásai

A részletes vizsgálati közlemény értelmében a Bizottságnak vizsgálnia kell a támogatás negatív hatásait. Ha a beruházásnak volt alternatív telephelye „és a támogatás arányos, akkor az olyan torzulásra utaló jelek,

mint a magas piaci részesedés és a szűkülő piacon mutakozó kapacitásnövekedés elvileg a támogatás nélkül is ugyanazok lennének”¹⁵, azaz ezeket a negatív tényezőket a Bizottság nem tekinti olyannak, amelyek miatt a támogatás nyújtását el kellene utasítania. A Bizottság a negatív hatások vizsgálata során a következő eredményre jutott.

A magánbefektetések kizorítása: A Bizottság álláspontja szerint nem lehet arra következtetni, hogy a kedvezményezett piaci befolyása a támogatás miatt nőne, mivel a beruházás mindenképpen megvalósult volna. Ugyanez vonatkozik a nem hatékony piaci struktúrák létrehozására és fenntartására, ugyanis a Bizottság álláspontja szerint az, hogy a beruházás jelentős termelési kapacitás növekedéséhez vezethet, nem jelenti azt, hogy a támogatás kizorítja a magánbefektetéseket, hiszen a támogatás csak a helyszín megválasztására van hatással.

Kereskedelemre gyakorolt negatív hatások: E tekintetben azt vizsgálja a Bizottság, hogy a támogatás eredményezheti-e az egyik régióban meglévő tevékenység áttelepülését egy másik régióba egy újabb gazdasági tevékenység kialakulása következtében. A Bizottság elfogadta a lengyel hatóságok évelését, mely szerint az írországi gyár bezárására a 2008-2009-es válsághatására került sor, és nem a lengyel gyár létrehozása azaz nem a gyár átköltöztetése miatt történt.

A részletes vizsgálati közlemény szerint¹⁶, ha a támogatás nélkül a beruházás egy szegényebb régióba (több regionális hiányosság – magasabb maximális regionális támogatási intenzitás) vagy a célrégióhoz hasonló regionális hiányosságokkal rendelkezőnek ítélt régióba (azonos maximális regionális támogatási intenzitás) települt volna, akkor a támogatást a Bizottság várhatóan nem engedélyezi.

A Bizottság a támogatás bejelentésekor (2007) hatályos támogatási térkép alapján vizsgálta a támogatás megfelelőségét, nem a vállalat által hozott döntés időpontjában (2006) hatályos támogatási térkép (2006-ban Nyitra és Łódź térségében is 50%-os volt a maximális támogatási intenzitás) alapján. A támogatás maximális intenzitása 2007–2013 időszakban Nyitra térségében 40%, míg Łódź tartományban 50%. A támogatás maximális intenzitásában jelentkező különbség azt tükrözi, hogy – a 2000 és 2002 közötti időszakra vonatkozó vásárlóerő-egyen-

¹⁵ 40. bekezdés.

¹⁶ 53. bekezdés.

értéken mért adatok alapján – az EU-25-re vetített egy főre jutó átlagos GDP 45,42% Nyitra térségében és 41,45% Łódź tartomány esetében. A határozat emellett további mutatószámokat (pl. munkanélküliség mértéke, szegénység általi fenyegetettség mértéke, nettó migrációs ráta) tartalmaz annak bizonyítására, hogy Łódź tartomány fejletlenebb, mint a nyitrai térség, és ezért az szegényebb régiónak minősül.

A támogatás pozitív és negatív hatásainak összevetése után a Bizottság engedélyezte a támogatást.

III. Értékelés

A Dell-határozat arra enged következtetni, hogy azokban az esetekben, ahol nem egyértelmű az érintett termék vagy az érintett termékpiacon meghatározása, a Bizottság minden lehetséges piacot megvizsgál, és ha ezek valamelyikén a piaci részesedés vagy a kapacitásbővülés meghaladja a küszöbértéket, lefolytatja a részletes vizsgálatot.

A Bizottság ragaszkodik a részletes vizsgálati közleményben foglaltakhoz olyan támogatások esetében is, amelyek bejelentése (jóval) a közlemény 2009. évi elfogadása előtt történt, azaz a támogatásról született tagállami döntéskor és/vagy annak bizottsági bejelentéskor nem volt ismert, hogy a támogatás jóváhagyásának feltétele egy valós alternatív telephely megléte.¹⁷ Nem elegendő tehát, ha utólag azt bizonyítja a cég, hogy ha ezt a beruházást egy fejlettebb régióban valósította volna meg, az sokkal kevesebbe került volna, hanem azt kell dokumentálnia, hogy a szóban forgó beruházásról való döntéskor több helyszín is felmerült.

Az eset tapasztalatai azt mutatják, hogy azon beruházások esetében, ahol bizonyíthatóan volt/van alternatív telephely, a részletes vizsgálati eljárásban elegendő az ösztönző hatás bemutatása (azaz az alternatív telephelyen többbe került volna a beruházás) és a túlkompensáció elkerülésének bizonyítása (tehát a támogatás csak a költséghátrányt kompenzálta). Ezekben az esetekben a Bizottság nem foglalkozik a magán

¹⁷ Ez ellentétnek tűnik az Elsőfokú Bíróság T-357/02 Freistaat Sachsen kontra Bizottság ügyben hozott határozatával, amelyben kimondta, hogy az állami támogatási anyagi jogszabályok visszaható alkalmazása jogellenes. [EBHT 2007. II-01261.] 94. és azt követő pontok.

befektetők kizorításának lehetőségével, vagy azzal, hogy a beruházás eredményeként létrejövő termék, hanyatló piacra kerül.

A Dell-eset érdekessége, hogy a cég 2006-ban döntött a beruházásról, amikor mind a két lehetséges helyszínen 50%-os volt a maximális intenzitás. Ha ezt vette volna figyelembe a Bizottság, akkor a támogatást valószínűleg elutasította volna a részletes vizsgálati közleményben foglaltak alapján.

